

VATRA

vatra (iz ilirskog ili iz tračkog koji je prvo značio "ognjište", kao rumunjski. vatra ili albanski. vatre/votre; oganj), je prirodna pojava koja prati neke kemijske procese, osobujno-burnu oksidaciju organskih tvari, pri kojoj nastaje toplina i svjetlost (gorenje). vatra je vidljiva kemijska reakcija i to je ujedno brz, samoodrživ oblik oksidacije tijekom kojeg gorivo emitira gorući užareni plin u obliku pomičnog svjetlećeg plamena. vatra može biti i obojana raznim pirotehničkim kompozicijama.

Povijest [uredi **VE** | uredi]

vatra je bila jedan od ključnih elemenata u evoluciji modernoga čovjeka. Jedna je od adaptivnih prednosti (poput izradbe i uporabe oruđa te govora) koje su ljudima omogućile preživljavanje u različitim životnim uvjetima. Pružala je toplinu, zaštitu od divljih životinja, omogućila promjenu prehrambenih navika (kuhanje hrane), uspješniji lov i dr..

u staroj Kini, Heladi i Peruu upotrebljavala su se zrcala s pomoću kojih se, refleksijom i koncentriranjem Sunčevih zraka, palila vatra. O iznimnoj važnosti vatre u kulturnom razvoju čovjeka svjedoče mnogobrojne legende i mitovi o pronalasku

IVAN KIŠ KARLO PAVIČIĆ

VATRA

vatre što dolaze u gotovo svim kulturama svijeta. Prema legendama različitih australskih plemena, do vatre se dolazi odlaskom u podzemlje, ili ona nastaje u borbi sa zmijama (štap kojim se ubijaju zmije puca i iz njega izbija vatra). Na sličan način nastaje vatra i u perzijskom mitu (prema spjevu Šahnamí): junak gađa zmiju, ali ju promaši, kamenom udara o stijenu i nastaje prva vatra. Isto tako (udarcem od kamen) i u nordijskoj mitologiji; u helenskoj, Prometej buktinjom prenosi vatru sa Sunčevih kola na zemlju. Vrlo je čest motiv otmica ili krađa vatre od bogova (kako kod starih Grka tako i kod naroda Afrike, Azije, Južne Amerike i Australije).

